

YAZI: Tolga Zafer ÖZDEMİR
tolgazaferozdemir@gmail.com

MÜZİKLE İLETİŞİM

Hiç başımıza geldi mi? Anneniz ile telefonda konuşurken ‘Nasılsın?’ diye sorar, siz gayri ihtiyarî ‘İyiyim’ dersiniz. Gelen soru şu olur: ‘Ne oldu, neyin var?’ Hâlbuki siz her ne yaşamış iseniz annenize onu yansıtmak istemezsiniz, ama daha ilk kelimedede yakalamıştır o sizi. Bir başka örnek: Hepimizin çevresinde bir adam vardır ağzına küfür yakışan. Ne derse desin kırılmazsınız, hatta bu küfürler sizi güldürür bile. Öte yandan, başka birinin ufacak ters bir lafı bile sizi sinirlendirmeye yeter de artar.

TONOI

Antik Yunan’ın (Her şeyimiz Antik Yunan; ondan öncesi de var, sadece ismi yok) verdiği isimle Tonoî’den bahsediyorum, yani Cleonides’in deyimiyle: Konuşmanın melodisi. Her dilin farklı bir melodisi var; öte yandan iniş çıkışlara sahip olmayan, robot gibi tek sesli bir dil, benim bildiğim kadarı ile yok. Melodiler çeşitlilik gösterse de hepsini yedi ana grupta toplayabiliriz. Müzikte yedi notalı bir alfabe kullanıyoruz (Ara notaların kendine ait bir ismi yoktur, başka bir notanın tizleştirilmiş ve pesleştirilmiş halidir, Do# gibi). Eğer bu yedi notadan bir tanesi diğerlerine göre daha baskın olursa izlenebilir bir melodi hattı belirir. Baskın notaya göre yedi farklı moda melodi yapılabilir. Bu modları

Antik Anadolu ve Yunan medeniyetleri isimleri ile biliriz (Lidyalı, Frigli gibi).

Bu modların insan üzerindeki etkisi uzun zamandır tartışılmakta. Örneğin Plato, ‘Devlet’ kitabında toplum içinde deformasyona yol açmaları nedeniyle iki tip modun dışındakileri müzikte kullanmamak gerektiği düşüncesinden bahseder. Neyse ki öğrencisi Aristo hepsinin insan ruhuna faydası olduğu fikrini geri getirmiştir.

Müzik-insan etkileşimini anlamlandırma ve sınıflandırma çabasını Aristoteles, Nichomachus, Boethius, Guido d’Arezzo gibi önemli müzik düşünürlerinde görebiliriz. Hepsinin yaklaşımını göze alarak benim naçizane yapmış olduğum sınıflandırma aşağıdaki gibidir (Şekil 1).

Lydian (Fa baskın melodi) :
Rüyada, uçucu, ayakları yere basmayan

Ionian (Do baskın melodi) :
Mutlu, hafif, sağlam

Mixolydian (Sol baskın melodi) :
Enerji, şakacı ve oyuncu

Dorian (Re baskın melodi) :
Sakin, dengeli, bilge

Aeolian (La baskın melodi) :
Endişeli, telaşlı, üzgün

Phrygian (Mi baskın melodi) :
Kabullenmiş, ciddi

Locrian (Si baskın melodi) :
Kızgın, kavgacı

Bunun üzerine yazılacak çok şey var; konuşma melodisi terapilerinden girip, beyini modlara akortlamaktan geçip, Asperger hastalığından çıkmak var, ama bu konuları siz bilenlerinize bırakmayı tercih ediyorum. Kulağınıza kar suyu kaçırabilirdiysem ne mutlu bana, okuduğunuz için çok teşekkür ederim.

Not1: Kendi konuşma melodinizi merak ediyorsanız, bu yazıyı okurken nasıl bir iç sesle konuştuğunuza odaklanın, çünkü benim konuşma melodimi bilmiyorsunuz. **Not2:** Kullandığım şema, Tritonet hakkında daha fazla bilgi almak isterseniz www.tolgazaferozdemir.com adresini ziyaret edip misafirim olabilirsiniz.

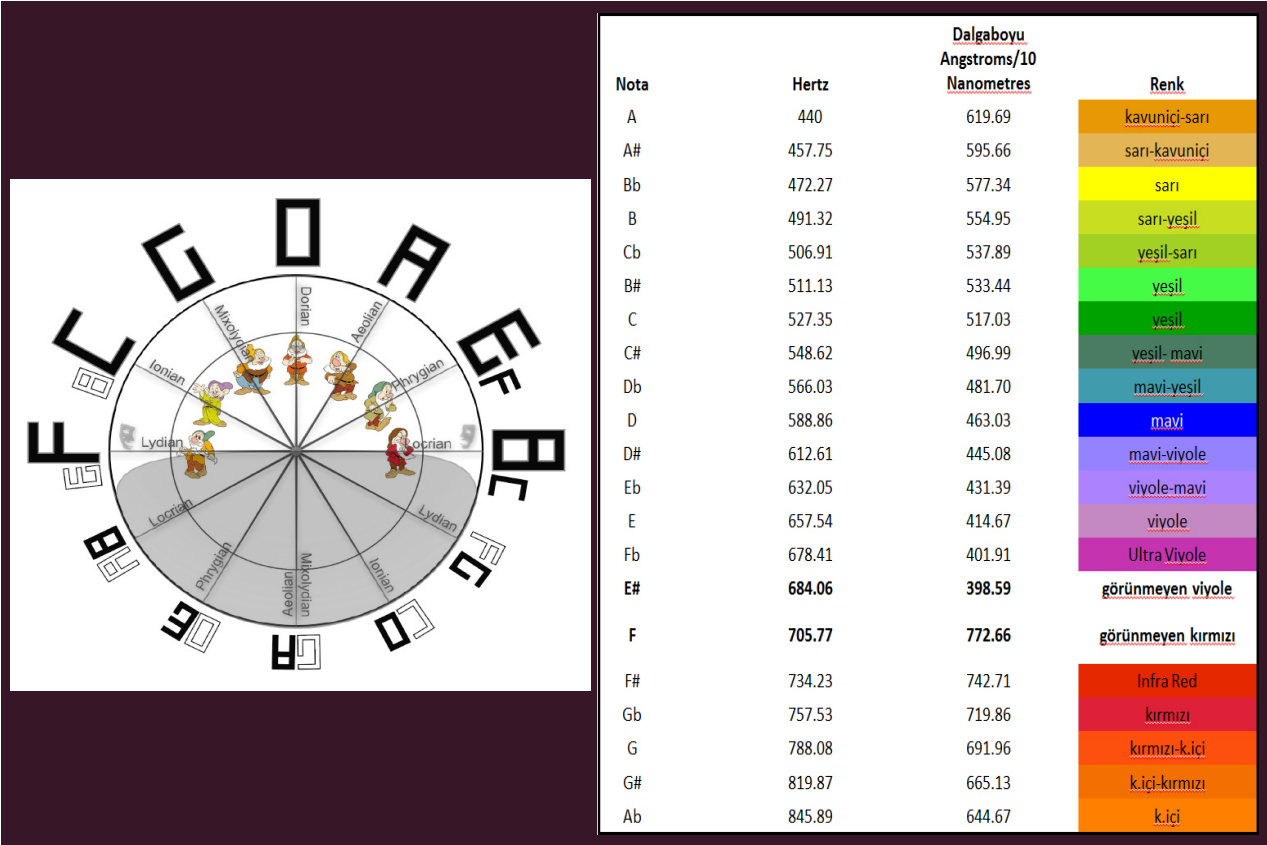
TRİTONET NEDİR?

Zaman çizgisi üzerinde tanımlanabilen ve bir zekâ tarafından düzenlendiğine inanılan titreşimler toplamına ‘Müzik’ denir. Bu titreşimler arası oranların, uyum ve uyumsuzluk üzerinden incelenmesine ise ‘Armoni’... Armoni eğitimi, okullarda birkaç sene süren ve emek isteyen bir dertir. Bu süre içerisinde sürekli ve uzun tekrarlar ile armoninin içselleşmesi sağlanır. Ancak bu eğitim, sadece 18. yüzyıl Avrupa’sında hüküm sürmüş bir müzikal estetik üzerinde kendine sağlam temel bulur, 19. yüzyılın

ikinci yarısından itibaren kuralları esner, 20. yüzyıl ile birlikte tanımlayabileceği alandan taşar. Tritonet ise kişinin küçük yaştan itibaren kendi özgün müzikal dilini geliştirebileceği yeni bir armoni eğitimi amacı taşır. Seslerin arasındaki ilişkiyi “Beşliler Çemberi” üzerinden tanımlayarak eskiye referans verir, yeniye göz kırpar. Armoni sadece müzik yapmamıza yardım etmez, aynı zamanda “Uyum” üzerine bir düşünüş biçimi geliştirmemizi, karşıtlıkları ve eldeki malzemeyi tanıyarak daha bilinçli kararlar almamızı da sağlar.

Görüntülemek için
QR kodu tarayın

TOLGA ZAFER ÖZDEMİR'İN BİYOGRAFİSİ

“Hâlâ bu kadar enerjinin niye bir araya gelip ‘ben’ olduğuna şaşan organizma...”

Marmara İşletme lisansı için geldiği İstanbul’da Faris Akarsu ile piyano ve teori çalıştı. Sonrasında Fernando Benadon ve İlhan Usmanbaş ile MIAM çatısı altında Kompozisyon Master bölümünden onur derecesi ile mezun oldu. Uni-

versity of Memphis’te Kamran İnce ve John Baur ile doktorasını yaptı. Doktora sonrasını ise Akdeniz kıyısında kendi başına tamamladı.

Müzikleri şu ana kadar altı kıtada seslendirildi. Türkiye, ABD, İngiltere, Yunanistan ve İsveç’ten aldığı ödülleri gururla taşır. “Meraklı” mahlasını tercih eden Tolga, araştırma-

larını Antik Orta Doğu Müzik Teorisi, Zamanın ve Mekânın Müziği, Algoritmik Müzik ve Beyin Dalgaları ile Müzik konusunda devam ettirir. 2009 yılından beri İstanbul Bilgi Üniversitesi Müzik Bölümü’nde öğretim üyesi olarak ders vermektedir.